

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE FAMILIE PANIEK

Kluchtige musical voor jong en oud

door

FRED GEYSELS & JAN VERSANTVOORT

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1988

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste vijf tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan: S.A.B.A.M.

Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel.

Men mag geen gebruik maken van gekregen of gehuurde boekjes!

NOOT VAN DE AUTEURS:

De scenes die verwijzen naar plaatselijke toestanden kunnen aangepast worden volgens streek.

De bijkomende personages worden gespeeld door dezelfde acteurs.

Dit stuk heeft geen plot; het zijn aan elkaar gebreide scenes.

© 1988 Toneelfonds J. Janssens / Fred Geysels & Jan Versantvoort

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt op enigerlei wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

DE FAMILIE PANIEK

DECOR: Gedeeltelijk een huiskamer voorstellend een doordeweeks, gewoon gezin (Jan Modaal) zo realistisch mogelijk. De wanden zijn beplakt met eierkartonnetjes, fond lichtblauw geschilderd, wanden lichtblauw. Rechterkant wordt donkerblauw paneel, waarachter zich de droom of herinneringsscènes en scènes gesitueerd elders dan in huiskamer, afspelen.

PERSONAGES:

RIT(A): dochter die zich stort in alternatieve maatschappij.
(Tine)

SON(JA): new wave type, modern-nuchter (Agnes)

JEAN MARIE: student, teveel boven de boeken, verstrooid, spreekt
ABN. (Danny)

PA (SUS): Verzamelt eierdopjes, erfenis van zijn vader. (Paul)

MA (JEANNE): Houdt van bloemenschikken, huismoeder, domineert Pa.
(Leen)

Bij het begin zitten personages als acteurs rond tafel en vragen zich af wat ze gaan spelen. De verantwoordelijke van de organiserende vereniging, die de troep gevraagd heeft iets op te voeren, zit erbij.

Spots op huiskamer.

Ver. : Hoe is 't mannen? Wat gaan we dit jaar spelen? Hebben jullie al een gedacht want het is niet gemakkelijk om ieder jaar weer iets anders te vinden.

Ma : Ja, maar, wat wil je eigenlijk? Wat voor iets moet het zijn?

Ver. : Het moet in ieder geval iets worden waar de mensen plezier aan beleven. Iets plezant, maar misschien ook iets waar je de mensen mee pakt. Een lach en een traan.

Pa : Misschien is 't maar best dat we iets maken waar de mensen der eigen in herkennen.

Ma : Ja, want het is toch een gelegenheid voor heel veel mensen om eens gezellig bij mekaar te zitten en achteraf eens een goed pintje te pakken.

Allen: Ja, da's waar.

Rit : Kunnen we nu eens niks speciaals doen?

- Son : Doe maar gewoon. Als ik mocht kiezen dan zouden we bijvoorbeeld de belevenissen van een doodgewone familie pakken. En wat die allemaal meemaken.
- J.M. : Juist. Een Turnhoutse familie. Daar hebben we de mensen voor. Bijvoorbeeld Paul die kan toch de rol van vader voor zijn rekening nemen.
- Rit : Dan wil ik deze keer eens iets anders spelen dan wat ik altijd al heb gedaan. Een jonger dochter bijvoorbeeld, maar dan een speciaal.
- Ver. : O.K. Bijvoorbeeld zo een die in alles en nog wat gelooft, als 't maar niet gewoon is. Een alternatieve dus.
- Rit : Ja, plezant!!
- Ver. : Da's in orde. Eén alternatieve dochter hebben we al. En jij Leen, hoe zie jij het zitten?
- Ma : Voor mij gene jonge meisjesrol.
- J.M. : Speel jij dan moeder.
- Ma : Waarom niet?!
- Pa : En ik zou dan uwe vent wel eens willen zijn.
- Iedereen: Akkoord.
- Son : Blijven wij nog over hé, Jean-Marie.
- J.M. : Inderdaad, da's al meer gebeurd. Aan mij denken ze altijd het laatst. Ik zal mezelf wel zijn. Er moet toch ene normale bij zijn.
- Son : Merci! Merci! Allé, vooruit. Ik wil ook wel opkomen voor mijn genre. Ik doe niet veel anders aan. Ik voel mij goed in deze kleren. (new wave)
- Ver. : De personages hebben we dus al. Nu het stuk nog.
Daar kunnen we direct mee beginnen als je wilt. Je kan toch starten met improvisatie. Da's in tegenwoordig. En daar komt vast en zeker wel iets uit. Ik heb die kist meegebracht. Daar zit wel iets in wat past voor uw personage. Zoek het maar uit.

IEDEREEN ZOEKT IN KIST NAAR BIJKOMENDE KLEDING OF EEN ATTRIBUUT.

Jean-Marie heeft niks anders nodig dan een te grote bril.
Son een typische new wave sjaal en zwarte puntschoenen en tutterfrut.

Rit een jasje met allerhande stickers.
 Pa een hoed in de vorm van een eierdopje en een rood
 clownsneusje.
 Ma een pruik met daarop een plastic bloem.
 Er ontstaat enig tumult tot iedereen het zijne gevonden heeft.

ALS MUZIEK EEN CLIMAX BEREIKT STAAN DE PERSONAGES OP HUN PLAATS
 VOOR HET BEGIN VAN HET STUK.

SON IS AF. MA, RIT EN JEAN-MARIE PLOFFEN NEER AAN ONTBIJTTAFEL.
 PA STAAT AAN RADIO TE LUMMELEN EN PROBEERT ER IETS UIT TE KRIJ-
 GEN. GELUID VAN ZOEKEN NAAR RADIOPOST HOORBAAR OP TAPE.

J.M. STAAT OP VOORPLAN: HAALT UIT DE KIST EEN GROOT WIT BLAD EN
 SCHRIJFT DE DATUM VAN OPVOERING GOED LEESBAAR NEER, WANDELT
 ERMEE OVER DE SCENE ZODAT HET PUBLIEK GOED ZIET. HIJ ZAL DIT
 HERHALEN NA IEDERE SCENE.

- Ma : Sus, wat moet er op je boterham?
 Pa is teveel met de radio bezig, luistert niet.
- Ma : Suske, confituur?
 Weer geen reactie.
- Ma : Hij zit nog niet goed in zijn rol, denk. Hij moet zijn
 eigen nog wat inleven. (tegen het publiek) Houd em in 't
 snuitje.
 Sus, voor de laatste keer, confituur?
 Pa heeft nu half iets gehoord.
- Pa : Geef mij maar gelei. (pakt zijn krant vast en leest, krant
 komt uit kist)
- Rit : (terwijl ze haar lippen fel bijkleurt, ze heeft een tas
 met haar gerief in de kist gevonden bij het begin)
 Ma, doet er voor mij maar drie wafels met Nutella bij. Eén
 voor tussen de les, één voor onder de les en één voor na
 de les.
- Ma : Ik hoor het al, jij zult nooit gene Anoraksa Nerveusa
 krijgen, of zoiet.
- JM : Pardon, dat heet Anorexia Nervosa. (Rit steekt tong uit
 naar JM)
- Ma : Ik weet niet waarom dat jij altijd choco eet, Rita. Eet
 eens een stukske doorregen spek, gelijk onze Jean Marie.

- JM : Ja, dat is goed voor de biceps. Het liefst met een laag bruine suiker, je weet wel, hé mama.
- Rit : Da's zeker, een goei grop bruine suiker voor de bicepsen voor onze flepse.
- JM : En jij dan. Met je rooi lippen. Je bent juist een negerke op een missiebusje. Laat jij de jongens maar twintigfrankstukken in uw gleufke gooien. En dan maar knikken: nog meer alstublieft, dankuwel!! (knikt en knikt)
- Rit : (wil erop af vliegen) Sé jongen, als je nu niet gaat ophouden hé, dan....
- Pa : (Is ondertussen ook aan tafel gaan zitten) Allé, allé, allé, beginnen ze weer? Ik was juist op mijn gemakske Nero aan 't lezen.
- Ma : En Suske en Wiske, én Garfield én Hagar, de verschrikkelijke.
- Rit : Daar vereenzelvigt onze pa zijn eigen mee.
- Son : Met wie?
- Rit : Met Hagar, de verschrikkelijke!
- Son : Ja, 't is ne raren onze pa. Soms zou je zeggen dat hij langzaam in een eierdopke verandert, want da's zijn grote liefde: eierdopkes verzamelen; en soms....
- Ma : Soms denk ik dat het precies zo'n figuur uit een stripverhaal is.
- Pa : Als jij zo nu en dan maar eens mee woudt spelen in mijn stripverhaal. (staat op) Hoe lang is 't geleden dat jij voor mij nog eens ne strip gedaan hebt.
- Ma : Ik zal maar een beetje kamfer in uw koffie doe, zeker?
- Pa : Ik wist niet wat ik eraan proefde. (stilte)
Jeanneke, gaan we dit jaar op vakantie? Ik zou eens gere naar Benidorm gaan. Jef en Mia gaan ook. Misschien kunnen we samen gaan?
- Ma : Ik ga niet zonder de kinderen. Anders blijven we niet in de klap. En daarbij nog. Als die Jef al die minikini's ziet, slaat hem weer tilt. Dan gaat hij weer heelder dagen wandelen met zijne verrekijsker, vogeltjes zoeken zogezegd.

En Mia kan niet tegen de zon. Verleden jaar heeft ze drie weken met komkommers op haar billen rondgelopen.

Pa : Allé, Jeanneke, ga nu mee naar Benidorm.

Ma : Allé Fran sa wa, wat krijgen we na?

Rit : Laat ons na mer voorteten.

Pa : Geef mij eens een kommeke cornflaakes. Da's goed voor mijne cholesterol, nondejol. Nondejol, ons Son heeft ze al opgegeten. Maar allé, da's beter dan te bestaan op kilo's Nutella. (tegen Rit)

Rit : Pa, doe niet vervelend. Ik ben Nutella beginnen eten omdat onder het deksel van elke pot een stukje van het antwoord op een prijskamp zit. Je moet er de naam van een heet land mee vormen en als 't juist is, mag je met heel het gezin voor een maand naar dat lang. Maar je moet de schiftingsvraag ook juist hebben.

Pa : (heel ironisch) En naar waar vliegen wij binnenkort?

Rit : Naar de Balearen!!

JM : Naar waarre?

Rit : De Balearen!!

Pa : Amaai mijn...mijne amaai!!

Ma : Kom, kom, met uw twee voeten op de grond blijven, hè.

Pa : En ik heb er heel mijn leven van gedroomd eens te kunnen vliegen.

Ma : Hier sé, je vliegt eruit! (geeft Pa, Rit en JM hun brooddoos) (tegen Rit) En deze keer geen strafstudie, hè, of niet uitgaan in 't weekend. (tegen JM) Voorzichtig zijn als je oversteekt, hè Jean.

Rit en JM: Ja, mama!

Pa : (tegen Rit in 't buitengaan) Zeg Rit, wat was die schiftingsvraag van die prijskamp?

Rit : Oh, zoek het origineelste antwoord voor: "Wie is de knapste vent ter wereld?"

Pa : En wat hebde geschreven?

Rit : Hagar, de verschrikkelijke!!

Pa : Och, zottin.

Ma : Son, je staat nog in uw pon! Vooruit 't is tijd!

Son : Ik moet niet naar school vandaag. 't Is conferentie van de leraars. Ik heb het gisteren nog laten tekenen in mijne agenda.

JM : (terug op) Ma, ik ben mijn bril vergeten.

Son en Ma reageren zo dat JM beseft dat hij zijn bril op heeft.

JM : Oh, excuseer. Ciao!

Ma : Jean, wacht eens. Kom jongen, ik zal een briefje schrijven; anders mag je de school niet binnen als je telaar bent, zeker hé!

JM : Nee ma, dat klopt.

Ma : (schrijft briefje) Ik, moeder van Jean Marie Paniek, geef mijn zoon, Jean Marie Paniek, de toelating om te laat op school te komen vandaag. Voor de rest mag je hem heel kort houden. Getekend: Jeanneke.

JM : Ja maar, er moet nog een reden opstaan.

Ma : Als ik zeg dat je van mij telaar moogt komen, dan hebben die daar toch niks mee te maken.

JM : Die studiemeester is geen gemakkelijke, dat gene gemakkelijke is, hij zal nog wel naar huis bellen; het is precies detective Van Zwam.

Ma : Maak nu maar dat je in school bent.

JM : Ja, ik ga al!

Jean Marie is nog niet buiten of de telefoon gaat. Ma neemt op.

Ma : Hallo, Paniek.

Figuur alleen hoofd in spot. Brilletje op met carnavalswangetjes, gespeeld door Pa, groot potlood achter oor. Figuur is studiemeester.

Studiem: Hier ook!

Met de studiemeester van de school van Jean Marie. U weet, ik bel de ouders van de kinderen die niet op school zijn, hé!

Ma : Amaai, jij bent ne rappe. Onze Jean is nog maar juist de deur uit.

Studiem: Ja, madam, mijn moto is: je kunt er niet rap genoeg bij

zijn, hé. Enfin, Jean Marie zal te laat zijn, hé.

Ma : Maar ik heb hem een briefke meegegeven als dat hij in orde is.

Studiem: Dat maken wij gewoonlijk uit, hé madam. Trouwens, het begint ons erg te vervelen hé madam. Het is al de vierde keer dat hij afwezig is of te laat komt, hé madam.

Ma : Dan zal hij vier keer verstrooid geweest zijn, hé meneer.

Studiem: Madam ik ken nog ouders die het spelleke met hun kinderen meespelen, hé. Maar niet met den deze, hé. Ik ga Jean Marie twee strafstudies geven, hé madam.

Ma : Als je dat durft te doen, dan bel ik naar 't ministerie! Telefoon neer.

Ma : Awel, ik zal eens naar 't ministerie bellen!
Waar is mijn boekske met die nummers. Ik heb ze nog eens nodig gehad. Ah. Hier sè. Dat ze wachten. Jeanneke Paniek zou gene Paniek heten als ze niet zou bellen, hé.

Draait nummer van ministerie.

Ma : Amaai. Het is weer bezet. 't Zal den tijd van de koffiepauze zijn.

Fig.1: Ministerie van onderwijs.

Ma : Meneer, kun je me de klachtendienst doorgeven?

Fig.1: Hebt u klachten over de minister zijn spaarplan, over uitbetalingen, aanstellingen, kinderopvang, leerplannen, inspectie....

Ma : Over ne studiemeester, meneer.

Fig.1: Dan verbind ik u door met binnenpost 271. Ogenblikje.

Fig.2: 271. Wat kan ik voor u doen?

Ma : Het gaat over studiemeester Van Zwam, madam.

Fig.2: Dan moet ik kijken bij de V. Ogenblikje. Ja, ik zie het. Daar hebben we een dossier van. Dat is voor collega Uittebroek. Ik verbind U door.

Fig.3: Uittebroek P.

Ma : Hoe zegde?

Fig.3: Uittebroek P.

Ma : (schiert in de lach en zegt tegen het publiek:) Da's nu gene naam: Uittebroek. Me zo ne naam zou ik w.c. juffrouw worden.

Son : Ma, houd uw manieren aan de telefoon.

Fig.3: Hallo, Uittebroek.

Ma : Ja, meneer Uittebroek, je moet eens luisteren. Ik heb al verschillende keren last gehad met een zekere studiemeester Van Zwam.

Fig.3: Ah, maar madam. Mijne bevoegdheid gaat maar tot de Van Zeverens. Ik verbind u door met mijn collega Schellekens.

Fig.2: Schellekens.

Ma : Madam Schellekens, ik heb klachten over Van Zwam, studiemeester...

Fig.2: Alle klachten moeten schriftelijk ingediend worden, mevrouw, ten laatste twee dagen na de feiten.

Ma : Zut!! (telefoon neer)

Wat denken die feitelijk. Ne mens voor de zot houden. Als er een scheid aan de lamp zit, dan staken ze, of ze houden conferentie of ze hebben vakantie.

Heb je al eens uitgerekend wanneer die mannen werken?

Sonja, houd eens in d'oog. Ik zal eens een demonstratieke rekenen geven.

Het jaar telt 365 dagen. Op zaterdag en zondag werkt geen mens. 52 weken maal 2 = 104. $365 - 104 = 261$ dagen dat ze zouden kunnen werken. Daar moet al twee maanden vakantie af= 62. Twee weken Kerst- en Paasvakantie = 31. Een week Allerheiligen- en Crocusverlof = 14. 52 woensdagen gedeeld door twee = 26. Dat is samen 133. $261 - 133 = 128$ dagen op de 365 dat ze kunnen werken.

Pakt nu het geval van een vrouw in het onderwijs. Die krijgt nog 3 maanden zwangerschapsverlof. $128 - 93 = 35$ dagen. Dan mogen die nog elke maand 1 dag wegblijven omdat ze als vrouw toevallig elke maand meer last hebben van hun eigen dan van ne vent. Dus $35 - 10$ maanden ene dag = 25. Dan krijgen ze nog 10 dagen sociaal verlof en mogen ze 10

dagen ziek zijn. Dat is $25 - 20 = 5$. Als je dan die laatste 5 dagen met uw leerlingen naar 't buitenland op reis gaat, dan hebde het toch niet slecht, hè.

Son : Ja, maar ma, je moet toch niet jaloers zijn, want er komen elk jaar minder en minder kinnekes op de wereld.

Zeg nu dat je 't had over een buitenlandse reis. We kunnen dit jaar met de klas op reis gaan. Er is keus uit Parijs, Londen, Berlijn of een tiendaagse naar Rome. Dat laatste sta me wel aan. Bijna heel de klas gaat. Dan kan ik toch de flauwe niet uithangen, hè. Het kost me 25.000 fr.

Ma : Wablief. Nu gaat die school mijne laatste cent uit mijn zakken kloppen. Gratis onderwijs, zeggen ze dan! En daarbij nog: een paar jaar geleden zijn ze nog eens naar 't Vaticaan geweest. Resultaat: in gezegende toestand teruggekomen. Enfin, die ouders hebben zich burgerlijke partij gesteld. En wat gebeurt er? Die leraars waren gedekt! Nu jij!

Son : Ma, je haalt ouw koeien uit de gracht. Trouwens, het oudercomité betaalt de helft en om de rest te bekostigen, doen we speciale acties: Wafelverkoop....

Ma : Ah nee, hé! Ze zijn deze week al drie keren met wafels aan de deur geweest. 't Is dat je niet nee durft zeggen tegen de kinderen van de geburen.

Son : Ma, die verkoop gaat door in de school.

Ma : En wie koopt dat dan? Toch jullie! En van wie krijg je dat geld? Toch van ons! Wie betaalt er dan voor die wafels?

Son : Ma, we verkopen die aan de leerlingen die niet mee op reis gaan!

Ma : Da's nog erger. Dan gaat je op reis op de kap van uw kameraden!

Son : (probeert nog eens voorzichtig) Kan ik dan geen auto's gaan wassen?

Ma : Sé, dat vond ik nu het ergste wat u kan overkomen. Je komt uit de GB. Je gaat naar je auto. Wat zie je? Een hoop kleinmannen die uwe auto aan 't kuisen zijn met het

zeepsop van tien andere auto's. Je hebt er niet om gevraagd en je moet ervoor betalen.

Son : Dan gaan ik in de Wirwar achter den toog helpen.

Ma : In de Wirwar? Ik zal u seffens eens wirwarren dat je niet meer uit de war geraakt.

3 op de kist: Nu wil ze eens een deel betalen en nu mag ze niet. Seffens trapt ze het weer af. Dan gaat ze naar de schaatsbaan. Daar gaat ze ne vrijer zoeken.

Ma blijft alleen op de scene en begint af te stoffen. Commentaar binnensmonds op de situatie. Zet "Que Sera" in. Ma gaat naar rol en schrijft er datum op.

Rit : (Gaat boven op tafel zitten) Nu moet ik eens iets vertellen. Wij krijgen tegenwoordig sexuele voorlichting in de klas. Die leraar is 't zelf nog niet gewoon, hè. Het zweet loopt van zijne voorkop. "Vandaag gaan we het eens hebben over...,eh, vandaag zou ik willen spreken over hoe jij allemaal op de wereld zijt gezet, enfin over de bevruchting." En dan den Johnny neven mij: "Ook over bevrediging, meneer?" En hij is ne lange smalle, hè. En dat zweet maar lopen. Den Johnny weer: "Meneer, is 't daarboven ook zo warm?" Wham, weer heel de klas plat! Allé, die leraar voor den derde keer geprobeerd: "Zoals ik al zei, ik ga uitlegen hoe men kinderen koopt." En wij weer: "Ga je daar ook iets van laten zien, meneer?"

(Ondertussen is iedereen dichter naar de tafel geschoven)

Son : Wij hebben het getroffen. Met onze nieuwe voor Engels. Die draait liedjes van de Simple Minds; da's aangepast aan ons niveau, zegt hij dan. 't Is ook ne grote. Nen blonde, nen echte atleet. De kleur van zijn ogen zijn verschillend gelijk als David Bowie. Maar hij is wel een beetje naief. Verleden week verjaarde hij. Toen hebben wij uit ne vuilbak nen verslenste azalea mee naar de klas genomen. Nancy heeft hem afgegeven: "Alstublieft, meneer. 't Schijnt dat je verjaart." Waarop dat hij zegt: "Maar meisjes toch. Kan ik iets terugdoen?"

(alles gezegd in opperste bewondering. Rit heeft een sigaret gerold.)

JM : Meisjes. Sinds er zoveel meisjes zijn bijgekomen in onze school, voel ik mij niet meer zo goed. Ik kan mij nog nauwelijks concentreren.

Rit : Het zal u goed doen dat je nog wat anders leert dan een wortel trekken uit twee onbekenden. Hier, trekt hier maar eens aan. (geeft sigaret door)

- JM : Maar nee, god weet wat er tussen zit. Misschien krijg ik er wel hallucinaties van.
- Pa : Hallucinaties!! ??
- Rit : Ja, en na de hallucinaties beginnen de vibraties.
- Ma : Vibraties!! ??
- Rit : Ja.
- Pa en Ma: WAT MOETEN WIJ NU DOEN?
- Son : Och kom, daar moet je niet zwaar aan tillen. Er zit gewone geparfumeerde tobak in.
- Rit : Daar kan je zeker niet op flippen.
- JM : Als ik er maar niet op flop.
- Pa : Ik zal jullie seffens eens een paar flippen tegen uw oren flappen. Sè, als ik moest weten dat je al eens van die verdovende middelen geproefd hebt, dan kun je je boeltje pakken, hè. Dan mag de commissaris nog zeggen dat alcohol of sigaretten meer kwaad kunnen.
- JM : Het schijnt wel dat er al heel wat meesterwerken geschreven zijn onder invloed van LSD of marihuana.
- Pa : Je gaat toch niet beweren dat mariawana goed is, zeker.
- Son : In de popwereld wel, hè pa. Onze Jean heeft gelijk. Die liedjes zouden nooit geschreven zijn. En kijk eens naar de filmsterren. Ik weet niet zeker, maar het kan goed zijn dat Sue Ellen nu en dan een stikske pakt.
- Pa : Sue Ellen toch niet zeker!! Iemand die ik gere zien spelen, die doet dat niet.
- Son : Oh nee, en kijk eens naar die van Magnum. Die heeft toch ook gezeten voor 't zelfde. Of die van Miami Vice...
- JM : Vies.
- Son : Nee, Vice.
- JM : Ja, ik hem ze nog alle vijf.
- Son : Die heeft in de Privé nog toegegeven dat het hoog tijd was met hem dat hij er vanaf geraakte.
- Ma : Don Johnson, 't is nie waar!
- JM : Dat is juist. Die heeft gesnoven.
- Ma : En dat was na just mijn vlam.
- Rit : Ja, ja, Cocaine en heroïne.

Pa : Wat ga je nog allemaal verzinnen!
Ma : Het begint te draaien hier van binnen!

LIED HASH HASH

